

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

ریاست محترم دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور موضوع: همکاری مشترک معاونت بهداشت و معاونت تحقیقات و فناوری در امور سالمندی

با سلام و احترام
همانطور که مستحضر هستید، با توجه به آهنگ پرشتاب کاهش باروری طی دو دهه اخیر، حرکت به سمت سالخوردگی جمعیت در ایران نیز تسریع شده و شروع قرن پانزدهم شمسی سرآغاز روند رو به افزایش جمعیت سالخورده در کشور خواهد بود. از طرفی سالخوردگی جمعیت واقعی است که بر تمام جنبه های زندگی فرد از جمله سلامت، امنیت اجتماعی، فعالیت های فرهنگی، روابط اجتماعی، زندگی خانوادگی و وضعیت اقتصادی تأثیر می گذارد و بر اساس مستندات موجود، افزایش جمعیت سالمندان با افزایش تعداد مبتلایان به انواع مشکلات سلامتی از جمله بیماری های مزمن نیز همراه است. از مشکلات شایع دیگر در دوران سالمندی، میتوان به سندرم های سالمندی اشاره نمود که اغلب نتیجه چندین عامل زمینه ای و اختلال در سیستم های متعدد هستند؛ توانایی فرد را در ابعاد گوناگون تحت تاثیر قرار می دهند و معضلات متعدد جسمی، روانی، اجتماعی و اقتصادی جدی برای فرد سالمند و نزدیکان وی بدنبال دارند. از جمله این سندرم ها می توان به زمین خوردن، دلریوم، اختلالات خواب، Frailty، سرگیجه، بی اختیاری ادرار، دمانس و زخم بستر اشاره نمود که با توجه به ماهیت آنها حوزه های تخصصی و فوق تخصصی متعددی در کنار متخصصین طب سالمندی و سالمندشناسی لازم است در آن ایفای نقش نمایند.

هم اکنون حدود ۱۰ درصد جمعیت کشور را سالمندان تشکیل می دهند و این درصد با سرعت قابل توجهی در حال افزایش است. جمهوری اسلامی ایران مانند سایر کشورهای در حال توسعه که تا کنون جمعیتی جوان داشته اند، به طور جدی تری نسبت به کشورهای توسعه یافته، با افزایش جمعیت سالمندان رو به رو خواهد بود و زمان کمتری برای برنامه ریزی جهت سالمندی جمعیت خود دارد. با توجه به اهمیت اتخاذ رویکرد مبتنی بر شواهد در سیاستگزاری، تصمیم گیری و برنامه ریزی، برای هر اقدامی در حوزه معاونت های بهداشت و درمان و آموزش که با هدف حفظ و ارتقاء سلامت و رفاه سالمندان برنامه ریزی می شود، نیاز مبرم به شواهد و مستندات بومی به روز و قابل اعتماد وجود دارد.

نظر به اینکه تولید شواهد علمی مورد نیاز حوزه های اجرایی کشور در مراکز و موسسات دانشگاهی و تحقیقات و فناوری انجام میگردد؛ ارتباط تنگاتنگ و هماهنگی کامل این دو حوزه، ضرورتی انکارناپذیر و اولویتی بسیار با اهمیت و حیاتی است. در حال حاضر مراکز تحقیقاتی متعددی در کشور تحت عنوان حوزه های

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

تخصصی سالمندی و حوزه های مرتبط با سالمندان مشغول فعالیت می باشند. همچنین مطالعات همگروهی متعددی نیز در نقاط مختلف کشور در قالب کوهورت های پرشین با تمرکز بر گروه سنی سالمندان در حال انجام هستند. پتانسیل عظیم و ارزشمندی که در این مراکز و این مطالعات همگروهی نهفته است؛ می تواند حرکت هوشمندانه و هدفمند و تاثیرگذار به سوی یک نظام سلامت اثربخش و پاسخگو به سالخوردگی جمعیت کشور را تضمین کند.

با توجه به موضوعات پیشگفت و پیرو مذاکرات انجام شده توسط معاونت بهداشت و معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع، موارد ذیل از سال ۱۴۰۰ بصورت مشترک، فیما بین این دو معاونت، برنامه ریزی و در سطح ستاد وزارت و در دانشگاه های علوم پزشکی کشور اجرا و پیگیری خواهد شد:

۱. برقراری ارتباط دوجانبه و تعامل سازنده بین کوهورت های سالمندی در حال اجرا و اداره سلامت سالمندان دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس و معاونت های بهداشت دانشگاه ها، به نحوی که تولید شواهد با توجه به نیازهای بومی صورت گیرد و با در اختیار قرارگرفتن نتایج این مطالعات بصورت معمول، تصمیم گیری ها و برنامه ریزی ها، با استفاده از نتایج مطالعات بومی و ملی انجام گردد.
۲. اتصال و ارتباط سیستمیک نیروهای متخصص و تولید کننده شواهد در دانشگاه ها (مراکز تحقیقات و پژوهشگاه ها و پژوهشکده ها) به بدنه سیاستگذار و برنامه ریز در حوزه ی سلامت به طور عام و بویژه نیروهای کارشناسی حوزه سالمندان در ستاد وزارت و دانشگاه ها؛ عملیاتی شدن این فرایند با تعریف آیتم های مشخصی با موضوع همکاری عملی بین مراکز تحقیقات و معاونت بهداشت در امتیازات ارزشیابی سالانه دپارتمانها و مراکز تحقیقات مرتبط با سالمندی کشور و پیشنهاد affiliate شدن این مراکز به دفتر یا اداره مربوطه در معاونت بهداشت (بعنوان مثال افیلیت شدن مراکز تحقیقات سالمندی به اداره سلامت سالمندان وزارت بهداشت) و همکاری دوجانبه و تنگاتنگ دو حوزه امکان پذیر خواهد شد. اقدامات لازم جهت عملیاتی شدن این اقدام در معاونت تحقیقات و فناوری وزارت در دست بررسی است.
۳. تشکیل شبکه تحقیقات سالمندی با حضور دپارتمان ها، پژوهشگاه ها، مراکز و موسسات و گروه های تحقیقاتی مرتبط با مسائل مرتبط با سالمندان، انجمن های تخصصی و متخصصین و اعضای هیات علمی این حوزه و اداره سلامت سالمندان دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس؛ با استفاده از این پتانسیل ارزشمند، با ساماندهی، سازماندهی و برنامه ریزی تحقیقات در حوزه سالمندی و ترسیم پازل پژوهش سالمندی کشور، ضمن جلوگیری از موازی کاری، با رویکردی همه جانبه به حوزه های جسمی، روانی،

شماره ۵۳۰۰/۲۴۳۷
تاریخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۸
پوست ندارد

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

معنوی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی به مسائل سالمندان، جنبه های فراموش شده این حوزه با اهمیت، مورد توجه و تاکید قرار خواهد گرفت.

۴. با توجه به وجود نیروی انسانی متخصص و دارای مهارت در ارزیابی شاخص های مختلف سلامتی در تیم های کوهورت پرشین و در دسترس بودن اطلاعات وسیع از وضعیت گروه های هدف در شهرهایی که مطالعات همگروهی در حال اجراست؛ انتخاب این مناطق جهت اجرای آزمایشی مداخلات جدید و برنامه های نظام بهداشتی به ویژه در حوزه سلامت سالمندان با هماهنگی معاونت های بهداشت و تحقیقات و فناوری، اندازه گیری و ارزیابی اثربخشی مداخلات را تسهیل نموده، دقت و کیفیت نتایج را ارتقاء داده و باعث اشتراک منابع بین دو حوزه و عدم نیاز به تخصیص منابع و زمان بیشتر خواهد شد.

امید است با شکل گیری این اقدامات مشترک قدم های موثر و محکم تری در جهت حفظ و ارتقاء سلامت سالمندان عزیز، به عنوان یکی از مهمترین اولویت‌ها در برنامه‌های سلامتی و بهداشتی کشور برداشته شود.

دکتر علیرضا رئیسی
معاون بهداشت

دکتر فرید نجفی
معاون تحقیقات و فناوری

رونوشت:

جناب آقای جهانگیر صفری اسکندری دبیرخانه م بهداشتی دانشکده ع پ و خ ب د آبادان
جناب آقای جنگجو دبیرخانه حوزه ریاست دانشکده ع پ و خ ب د گراش
سرکار خانم مشعوف دبیرخانه م بهداشتی دانشگاه ع پ و خ ب د تهران